

UVODNA NAPOMENA

Knjiga *Hrvatsko pjesništvo 1930–1950.*, iako je većim dijelom napisana još prije šest-sedam godina, izlazi kao zadnja u nizu autorova projekta o hrvatskom pjesništvu 20. stoljeća. I to iz više razloga: jedan je nesumnjivo objektivnije naravi jer uključuje nekoliko segmenata u samoj prirodi posla (projekta). Naime serija je i počela paralelnim izdanjem knjige o ekspresionizmu i knjige (prve) o razdoblju 1950–2000. (knjige o krugovašima). Kako je autor smatrao da mora što prije, to će reći u nizu, završavati s prikazom pjesništva nakon krugovaša, do najnovijih pojava, to se nastojalo držati toga plana. Tako su i dovršene ostale tri knjige (razlogaši, pitanjaši, te u dva toma od offaša, kvorumaša do »stvarnosne« poezije), sveukupno dakle pet knjiga o razdoblju od 1950. do 2000. (2010).

Međutim, nekako paralelno radilo se i na ostalim razdobljima, pa su tako i knjiga o hrvatskoj modernoj (razdoblje do 1914) i knjiga o novosimbolizmu (razdoblje 1914–1930), razdoblju paralelnom i istovremenom s ekspresionizmom, također objavljene. Ovom knjigom, dakle, bit će objavljene također četiri knjige o hrvatskom pjesništvu u razdoblju od početka 20. stoljeća do 1950. godine. Za čitavo 20. stoljeće u svemu osam knjiga (u devet tomova; točnije bi bilo reći devet knjiga). Na taj je način, bar što se tiče autora ovoga projekta, završena »priča« o hrvatskom pjesništvu 20. stoljeća, iako se knjige recenzija pojedinačnih zbirki određenog broja pjesnika (*Iz mjesta čitanja u prostor pisanja*, 2006; *Kritike, studije i prikazi*, 2013) mogu također smatrati stanovitim *post scriptumom*, te bi se one mogle komotno pridružiti ukupnom broju knjiga koje se bave hrvatskim pjesništvom dvadesetoga stoljeća.

Još je elemenata objektivnije naravi, kao što su primjerice tehnologijsko-izdavački uvjeti, koji su s obzirom na »aktualnost« korpusa koji se prikazivao, te s obzirom na potporu pojedinih institucija, »požurivali« ili »odgadali« posao.

Međutim ima jamačno i subjektivnijih razloga. Naime ovdje je najmanje riječ o zasićenju pojedinačnim vremenskim (stilskoparadigmatskim) korpusom, iako se ni to ne smije zanemariti, a više je riječ o izazovima koje su nudila pojedina razdoblja u mjeri veće ili manje zanimljivosti, veće ili manje fascinacije, veće ili manje intrigantnosti, kako kad su posrijedi poetike i stilovi tako i teorijske implikacije, imanentne i »vanjske«. Ovo razdoblje hrvatske književnosti (i ostale vrste i žanrovi) zacijelo je jedno od najzanimljivijih, najpropulzivnijih, ako ne i najboljih razdoblja hrvatske književnosti uopće. O tom bi razdoblju bilo iznimno provokativno i zanimljivo napisati monografiju, koja bi ga problematizirala u sferi teorijskoga, kritičkoga, poetičkoga i estetičkoga segmenta.

Glede ove knjige, pak, bio sam u dilemi kako grupirati pjesnike u manje cjeline unutar rastera u kojemu se govorilo u uvodnim poglavljima, kao i unutar određenih poetika u zaključku. Naime u obzir ne dolaze ni socijalno angažirana književnost (model), jer su gotovo svi pjesnici u svom tematskom repertoaru imali i društvenu temu, i na taj način implicirali određen angažman; niti katolička lirika, iako je taj model lakše detektirati, jer gotovo nema autora koji nema i tu tematiku; niti kakav stilskoparadigmatski model u užem smislu, kao primjerice nadrealizam, hermetizam, obnova i nastavak novosimbolizma; niti pak model seoske literature; niti jednako egzistencijalistički model. Najbliže bi, svima skupa, bilo određenje »nova stvarnost« (Marakovićev »moderni objektivizam« držim manje sretnim zbog »modernog« i zbog »objektivizma«), pojam inače uvriježen u njemačkoj znanosti o književnosti, jer su svi, kao predmetni stratum, imali stvarnost u širokom smislu riječi. No to govori o sadržajnom, a ne tehničkom planu. Taj je »sadržajni realizam«, posebice u pjesništvu, morao biti stilski »prerađen« tako da posjeduje određen stupanj »zamućenja« s obzirom upravo na голу zbilju, pa o mjeri stilizacije (mimizeza u Aristotelovu smislu) i ovisi realiziran model (konkretne) poetike.

Nakraju moram zahvaliti izdavaču koji me (osim triju knjiga) pratio, a to je Višnja Bošnjak, osoba koja je rijedak primjer profesionalnog, a to znači etičkog suradnika, i u poslu (profesionalno) i u privatnim ophodnjima, uz to što je također uzorni izdavač u tehničkom smislu. Igrom okolnosti, ali

jamačno indikativno, da je prvu i posljednju knjigu iz serija o hrvatskom pjesništvu 20. stoljeća objavila Matica hrvatska, te i njoj zahvaljujem. Također moram zahvaliti i Ministarstvu znanosti koje je odobrilo projekt o hrvatskom pjesništvu 20. stoljeća, kao i Ministarstvu kulture i Gradu Zagrebu koji su poduprli objavljivanje ove knjige.

Knjigu posvećujem roditeljima: majci, uz koju sam stekao sklonost prema čitanju, i ocu, uz čije sam »trice« (zagonetan govor) vježbao mišljenje.

U Zagrebu, siječnja 2015.